

Ole Christian Sørensen til sin Kone Anne Marie

Nyborg 7. Maj 1848

Kære, elskede Kone!

Jeg vil nu skrive til Dig, da jeg nok kan tænke, at Du længes efter at høre fra mig. Jeg kan næsten Ingenting fortælle, da jeg selv Intet ved, undtagen at vi endnu ligger i Nyborg og altså ikke ved, hvilken Dag vi skal rejse.

Hvis jeg ikke kommer tilbage fra Krigen, så håber jeg at Du vil opdrage vores kære Børn til at tro på Gud. Jeg håber også at Du vil tilgive mig Alt, hvad jeg har gjort mig mod Dig, så jeg kan dø rolig. Med dette Håb og i Tillid til Gud vil jeg da moDig gå både Kugler og Bajonetter i møde.

Jeg længes nu så inderlig efter at høre Noget fra Dig, men det kan jo ikke hjælpe, at Du skriver, for vi ved jo ikke hvilken Dag vi rejser fra Nyborg, og så kan jeg jo ikke få det.

Der er mange Krigsfolk her i Byen; her strømmer de til fra alle Kanter, både Musketerer og Jægere og Dragoner og Artillerister og Frivillige, og det i mange Tusindtal. Vi venter hver Dag, at der skal komme svenske Tropper at hjælpe os, men de er endnu ikke kommet.

Fjenden er trukket op i Jylland og er både i Vejle og Horsens, og mange siger, de er også i Århus, men det tror jeg endnu ikke. Når vi nu bliver alle samlet, så skal vi nok storme løs på dem, og da skal der ikke blive en levende Prøjsler tilbage.

Jeg beder Dig at hilse dine kære Forældre og Søsken og alle gode Venner fra mig. Jeg vil nu af Hjertet ønske, at I alle må leve vel til vi ses igen.

Ole Christian Sørensen

Ole Christian Sørensen til sin Kone Anne Marie

Haderslev 1. Juni 1848.

Elskede Kone!

Jeg takker Dig mange Gange for dit Brev, som jeg med stor Glæde modtog i Lejren ved Christiansfeld den 31. Maj, lige da vi skulle til at marchere videre.

Det glæder mig meget at høre, at I alle lever vel, og det Samme kan jeg også fortælle Dig. Jeg er både sund og frisk og min Tandpine er Gudskelov også forbi og jeg lider siet ingen Nød, bortset fra min Længsel efter Dig.

Folk er her i Byen meget tysksindede, de ønsker helst, at vi skal tabe Slaget, men jeg beder den gode Gud ikke vil opfylde deres Ønske. Sammen med 9 andre Soldater blev jeg i går indkvarteret hos en rigtig tysksindet Smed. Han havde forladt Kone og Børn og rejst med Tyskerne, men Konen var flink nok. Hun gav os både Spise og Drikke gratis, og vi lå også i en Seng, som ellers sjældent sker.

Der var i aftes mange Soldater, som løb omkring i Byen og opsnappede alle de tyske Faner, de kunne. Der kom en hel Del danske Soldater stormende ind der hvor vi boede, og de påstod, at de vidste der var tyske Faner. Konen sagde at de havde ingen, for Manden havde taget dem med, men det ville Soldaterne ikke tro på. De gennemsøgte hele Huset mægtig og forlangte, at vi skulle hjælpe dem, men det ville vi ikke, for vi havde ingen Ordre fået til det. Det havde Soldaterne heller ikke, men de gjorde det af Kådhed. Vi syntes, det var bedst at have Fred, så længe vi kunne, og især da Folkene var så gode mod os. Soldaterne fandt ingen Fane og måtte gå med en lang Næse.

Vi hører hver Dag Kanonskud, og jeg kan ikke nægte, at Blodet jo varmes i os, når vi hører det. Den første Gang jeg hørte det, blev jeg noget bange, men nu længes jeg snarere efter, at vi kunde komme med og det kunne få Ende igen. De dansksindede siger, at der falder mange Tyskere hver Dag og kun meget få Danskere, men de Tysksindede siger det Modsatte. Så hvem skal man vel tro?

Man skal jo håbe det Bedste, og jeg har også virkelig det Håb, at vi kommer godt fra det. Den gode Gud give, at jeg snart måtte komme sund og frisk hjem til Dig igen, min inderlig elskede Kone, for Du er min største Længsel. Jeg længes jo også meget efter vore kære Børn, og beder Dig hilse dem fra mig. Skriv mig snart til igen og lad mig vide, hvordan det går derhjemme.

Det glæder mig meget, at dine Naboer er så gode til at hjælpe Dig. Tak dem på mine Vegne og hils dem og alle gode Venner fra mig. Hils især vore Forældre og Søskende fra mig.

Ole Christian Sørensen

Ole Christian Sørensen til sin Kone Anne Marie

Vrå 7. August 1848.

Højtelskede Kone!

Dit Brev fra 2. August har jeg med Glæde modtaget, og jeg takker Dig, at Du skriver så hurtigt. Det glæder mig meget, at alle Ting står godt til Hjemme.

Du må ikke blive bekymret over, at jeg har sendt Dig mine Penge, for jeg har endnu mere end nok tilbage. Jeg ville også gerne sende Dig nogle i dag, men jeg kan ikke skaffe nogle Sedler, og Sølvpenge er ikke gode at lægge i Breve, så derfor får Du ingen denne Gang.

Søde Marie, Du ville vide, hvordan det går med Skjorter og Strømper; og det går godt. Jeg købte en Skjorte og så fik jeg også en foræret, for de danske Borgere og Bønder sender os tit både Skjorter og Strømper. Vi kan endelig nok for det Meste få vasket hos Husmandskoner, og når vi ikke kan det, så vasker vi jo selv, men det er dårligt.

Søde Kone, jeg vil nu lade Dig vide, hvordan vi har det som Soldater. Når vi nu kommer til en Gård, hvor vi skal indkvarteres, så går vores Officerer hen og åbner Ladedørene, Stalddøren og Kohusdøren, så råber de: første Deling herind, anden Deling herind, tredje Deling herind, og sådan bliver de ved, indtil der ikke er flere. De går så op i Stuehuset og tager de bedste og smukkeste Værelser, os bekymrer de dem nu ikke mere om. Vi går nu ind, og det Første vi gør er, at vi borer vores Bajonet i Væggene, så vi kan vores Gevær, Tornyster og Lædertøj på den.

Så skal finde en Seng; over hele Laden ligger et Lag Halm. Det har Tyskerne brugt som Seng, og så snart de forlod den, blev den brugt af de Danske, så Du kan let forestille Dig, hvordan den ser ud. Halmen er fast sammentrædt, snavset, og mange Gange fuldt af Utøj. Vi siger til hverandre, at de tyske Lus er så store, at de kan stå på Bagbenene med et halvt Brød i Munden. Vi kan ikke slippe for dem, selvom vi så skiftede Skjorte hver Dag. Når vi klager til Officererne, så siger de, at det gør Ingenting, det hører til med Krigen, og man er en dårlig Karl, hvis man ikke kan tåle en Lus. Det er al den Trøst vi får hos dem.

Jeg vil nu denne Gang ende mit Brev med de allerkærligste Hilsener til Dig min kære, elskede Kone, vores Børn og alle gode Venner.

Ole Christian Sørensen

Ole Christian Sørensen til sin Kone Anne Marie

Bredstrup 25. april 1849

Højtelskede kone

Da jeg nok kan tænke, at Du snart vil høre om det gruelige Slag, som fandt sted i Kolding den 23. april, så vil jeg skrive til Dig og fortælle Dig, at Du kan være rolig – vi lå i god Ro i Fredericia, mens mange af vore kære Landsmænd måtte miste Livet eller deres Helbred. Ja, Du kan tro det var et skrækkeligt Syn, at se alle de Sårede og Døde, som Bønderne hele Eftermiddagen kørte ind i Fredericia.

Jeg så dem ikke alle; men jeg ved, at der var i Hundredtal, og det var nok kun en lille Del, der kom der til Byen. De sagde der kom fire Gange så mange fra Snoghøj til Fyn og nogle til Vejle. Så meget er desværre sandt, at der faldt en stor Del af vores Soldater.

Tyskerne måtte først trække sig fra Kolding og Indbyggerne modtog de danske Soldater meget kærligt, og de var inderlig glade over, at de nu var Tyskerne væk. Men ak, deres Glæde blev snart til Sorg, da Tyskerne fra deres store Batterier begyndte at beskyde Byen med Granater, der regnede ned over dem. Man kan nok forstille sig, hvordan Indbyggerne måtte føle, da de i en Fart måtte forlade Hus og Hjem og overlade alt hvad de ejede til Flammerne og i de griske Tyskeres Hænder.

De danske Tropper måtte nu trække sig tilbage, da de ikke kunne finde Dækning ved de brændende Bygninger, og så rykkede Tyskerne frem gennem Byen. Da Slaget var endt stod Fjenderne igen på samme sted, hvor vore tropper angreb dem.

Der faldt nok også en stor del Tyskere og 53 tyske Fanger kom til Fredericia. Men hvad kan det hjælpe? De har nok tilbage og kan få så mange Hjælpetropper de behøver. Vi kan ingen Hjælp få, før Gud hjælper os.

Hvis det bliver et tørt År, som det ser ud til, så er det bedst Du får Engen pløjet. Jeg håber, at jeg kan sende Dig Penge, inden Du skal betale Skat.

Jeg beder Dig hilse dine Kære Forældre og Søsken og alle gode Venner; men mest Du, min elskede kone og vore kære børn – og Gud give vi snart igen må være sammen i sundhed og glæde.

Din til døden tro mand.

Ole Christian Sørensen

Ole Christian Sørensen til sin Kone Anne Marie

Fredericia 17. Juni 1849.

Højtelskede Kone!

I dag er vi kommet til Fredericia igen og skal være her i 6 Dage, men hvis Tyskerne vil lade os beholde Livet, så kommer vi over til Fyn igen i 6 Dage, og der har vi det jo meget godt.

Vi har det ikke nær så slemt, som vi havde det sidste År, men vi er hele Tiden udsat for Fare; Tyskerne ligger endnu her omkring Byen og kaster hver Dag nogle Granater eller Kugler ind til os, og næsten hver Dag kommer Nogen til Skade.

Nu har Tyskerne snart været her i 6 Uger, og vi er kede af dem. Så snart vi fra sender dem en Kugle fra Voldene, så sender de os straks to igen, og sommetider mange flere.

Vores Forposter står så nær ved Tyskernes Forpostkæde, at de mange Gange kan tale sammen, men det er strengt forbudt; men de går mange Gange og laver Narrestreger ad hinanden. Tyskerne har gravet store Huller, som deres Forposter står i, så vi ikke kan se mere end Hovedet på dem, og det er naturligvis for at Vores ikke skal skyde dem, og de kunne jo let skyde hinanden, når de står så tæt sammen; men det er dog sjældent at Tyskerne skyder, med mindre Vores Soldater begynder først.

Der er en Eng, som går igennem Fredericias Mark, som er blevet oversvømmet. Der står Tyskernes Poster på den ene Side og vores på den anden. En Dag slog Tyskerne et Par Stumper Træ sammen og satte en Tintallerken på. Her lagde de et Franskbrød, et lille Stykke røget Flæsk, en Flaske med lidt Rom og lidt Tobak. Der var også og en Seddel, hvor der var skrevet, at det var en lille Gave fra 7de Bataljon. De satte dette Skib med Lasten i Vandet, og det varede ikke længe, før det kom over til vores Side. Det blev nu taget op og bragt til Kommandanten, og da han havde fået det undersøgt, sendte han det igen ud til Vagten. Ordren var, at de gerne måtte spise det, for det fejlede intet, men de ikke måtte modtage mere af dem.

Jeg ender nu mit Brev med de kærligste Hilsener til Jer allesammen. Hermed sender jeg Dig 5 Rigsdaler, da jeg ser, at Du har fået de andre. Hils Sine og sig at jeg ikke har set noget til hendes Bror.

Ole Christian Sørensen

Ole Christian Sørensen til sin Kone Anne Marie

Båring 8. Juli 1849.

Min højtelskede Kone!

Jeg takker Dig for dit Brev, hvor jeg kunne læse, at I levede godt. Lad os takke Gud for det. Der er så mange stakkels Soldaterkoner, som i disse Tider får de sørgelige Beskeder, at deres Mænd enten har mistet Arme eller Ben, eller har fundet deres Død på Fredericias Marker, for den 6. Juli var der et frygteligt Slag her. Jeg var ikke med i Slaget, for jeg havde for travlt med at sy for kompagniet.

Dagen før Slaget sendte vores Kaptajn Bud efter mig og spurgte mig, om jeg havde meget at lave; jeg sagde ja.

Kaptajnen sagde: Ja så kan Du gå hjem igen; men Du skal være her straks igen, så snart jeg sender Bud efter Dig, for vi skal ud mod Fjenden.

Jeg gik tilbage for at sy igen, men Kaptajnen glemte at sende Bud efter mig, og jeg glemte derfor også at komme.

Klokken 1 om Natten rykkede vores Soldater ud af Byen mod Fjenden, og da Klokken var 2, hørte jeg de første Geværskud. Jeg gik op på Volden, hvor jeg tydelig kunde se Alt. Ak, hvilket Syn! Aldrig glemmer jeg denne Morgen, selvom jeg ingen Fare var i. Det er umuligt for mig at beskrive, hvordan det så ud; men det gik voldsomt til.

Tyskerne stod i deres Løbegrave og forsvarede dem til det Yderste, men de Danske blev ved at storme frem, selvom deres Kammerater faldt omkring dem i Hundredvis. Ingen af dem ville trække sig tilbage; Tyskerne blev stående urokelige bag deres Forskansninger og fyrede på de Danske, indtil vores var tæt ved dem, så kastede de deres Våben fra dem og råbte: Pardon! [Nåde!]

Det var morsomt at se, hvordan vores Folk senere kom drivende med mange Tyske Fanger ind i Byen. Men det var ikke rart at se alle de Sårede og Døde, som de kom kørende med hele Dagen i Tusindtal. Der kom lige både Tyske og Danske sårede, men flest Danskere.

Hvor mange der døde, det ved jeg ikke, men jeg ved, at der faldt 54 Mand alene af vores Kompagni. Jeg glædede mig meget over Danskernes Sejr, men jeg var dog aldrig ret glad, for jeg vidste at der var mange af mine gode Bekendte, som måtte farve Græsset med deres Blod. Jeg frygtede især meget for min gode Ven Jørgen Berken, men om Aftenen havde jeg dog den Glæde at se ham sund og frisk at komme ind i Byen.

Jeg gik om Eftermiddagen ned til Kastellet, for der blev mange af de sårede bragt ned. Jeg ville se, om der var nogen af mine Bekendte, og jeg fandt desværre mange af dem. Ja, jeg så Rædsler nok til at skrive mange Ark Papir fulde, men det kan ikke glæde Nogen at høre.

Lev vel, kære Kone, det ønsker din til Døden tro Mand.

Ole Christian Sørensen

Anne Marie Frandsdatter til sin mand Ole Christian Sørensen

Mølgaards Mark den 26. juli 1850

Højtelskede mand

Jeg takker Dig hjertelig for dit Brev af 20. juli, som jeg i Dag har modtaget med stor Glæde, da jeg kan se, at Du endnu er rask, og Gud beskytter Dig. Jeg takker Dig også for de mange Penge, som var i Brevet. Jeg synes, det er hurtigt, Du har samlet så mange. Du har jo ikke gået og drevet Tiden væk kan jeg nok mærke.

Du må endelig ikke blive vred, fordi jeg ventede så længe med at skrive. Dine Breve fra den 6. og 14. Juli modtog jeg næsten på en gang, og da Du lovede at skrive snart igen, så synes jeg, at jeg ville vente, til jeg fik det. Det koster nu 8 Skilling at sende hvert Brev og så syntes jeg, jeg ville spare.

Kære Mand, jeg har ansat Marie Skov Larsen, til når jeg skal i Barsels seng, for jeg kan jo ikke klare tingene alene. Hun skal ikke betales meget mere end Maden. Jeg regnede med, at Du ville komme Hjem inden jeg skal have Barn; men nu må den gode Gud vide, når Du kommer.

Jeg håber, at den almægtige Gud vil sende Dig sund og frisk Hjem og give mig et velskabt Barn og mit Helbred igen, så vil jeg være glad.

Nu slutter jeg mit Brev med de kærligste Hilsener til Dig, inderligt højt elskede Mand. Lev vel, det ønsker din oprigtige Kone.

Annemarie Franssen

Jeg skal hilse Dig mange gange fra mine Søskende. Jeg skal også hilse Dig fra din Fader. Jeg vil gerne, at Du takker ham, fordi han hjælper mig så meget.

Skriv snart igen og lad mig vide noget om Krigen, hvis Du kan.

Anne Marie Frandsdatter til sin mand Ole Christian Sørensen

Mølgaards Mark den 25. december

Højtelskede Mand

Dit Brev fra den 11. har jeg med stor Glæde modtaget den 22., da jeg deraf ser, at Du endnu har godt Helbred og lever godt - Gud ske lov og tak. Det samme kan jeg Gud ske lov også melde Dig fra os.

Jeg takker også Dig, kære elskede Mand, for de Penge, Du sendte mig; for dem trængte jeg også meget til; for i Efteråret gav jeg fire Rigsdaler for en Tønde Rug til såning. Og jeg har betalt 3 Rigsdaler for at få tærsket og skåret Hakkelse til Dyrene.

Men lad os dog, kære Mand, takke Gud, som giver Dig Evne og Lejlighed til at bruge dit Håndværk. Du har det jo bedre end dine Kammerater, og vi har det jo også bedre end mange andre Soldaterfamilier. O, Gud, lad os i Fremtiden beholde dette Gode, og Gud lad os sætte Pris på det ved at takke Herren Jesus!

Din Fader kom her hen Lørdag aften for at lade mig se dit Brev til ham. Og da han intet Brev havde til mig, og ikke engang var en Hilsen til mig i hans Brev, og Du heller ikke skrev, om Du havde fået mit Brev, så blev jeg meget misfornøjet. Din Fader sagde, at jeg ikke behøvede at tage min Gravhue på, når jeg så, du levede godt.

Lev et glædeligt nytår. Det ønskes af et oprigtigt hjerte. Lev vel!

Anemarie Franssen

Ole Christian Sørensen til sin Kone Anne Marie

Den 24. januar 1851

Højtelskede Kone!

Aldrig har jeg med større Glæde taget fat på Pennen end denne gang, da jeg nu med Sikkerhed ved, at jeg om kort Tid kan komme Hjem til Jer. Jeg har så tit haft dette glade Håb, men er ofte blevet skuffet.

Denne gang er det dog sikkert, for Tyskerne hjemsender nu deres Soldater, alt hvad de kan. Når de kommer til os, så bliver de ført til Slesvig, hvor det unge Mandskab straks bliver indskrevet i dansk Tjeneste.

Der er nu allerede kommet en stor Del, og de øvrige kommer vist snart, og så snart det kommer i Orden med dem, så kommer vi nok Hjem.

Vi venter hver Dag på Ordre til at tage af sted; men hvor vi skal hen, det ved vi endnu ikke noget om. Men det er sikkert, at Rejsen bliver lang og besværlig på denne Årsted.

Den Besværlighed kan let overvindes ved Tanken om, at vi kan komme hjem til vores elskede Familie. For snart længe siden måtte vi forlade Kone og Børn uden at vide, om vi nogensinde skulle se dem mere.

Tusinde Farer har i dette Tidsrum mødt os, og Gud har beskyttet os mod dem alle. Og vi kan, Gud være lovet, nu rejse hjem med Sejr og med Fred. Danmarks Ære er frelst og Slesvig er vundet. Vore Fjender er knust og deres trefarvede Faner har over alt måtte synke for Dannebrog. Krigens Flammer er nu slukkede, og den blide Fred vil nu med Guds hjælp atter vende tilbage til vort kære Fædreland. Lad os derfor takke Gud og glæde os.

Jeg skal hilse Dig fra min Bror Christen, som endnu er i Fredericia. Han er i god Bedring og håber snart at blive rask igen. Jeg skal også hilse Dig fra Jørgen Berken. Han er også rask, og vi håber nu snart at rejse Hjem sammen.

Jeg ender nu mit Brev denne gang med de allerkærligste og inderligste Hilsner til Dig og vore kære små, vore Forældre og alle gode Venner.

Ole Christian Sørensen